

Új lakberendezési áruház

Szegeden, a Lenin körút és a Dugonics tér sarkán lakberendezési áruházat nyitott a Bizományi Áruház Vállalat. A 7,5 millió forintos költséggel létrehozott, közel 900 négyzetméter alapterülettel rendelkező üzletet tegnap, kedden délelőtt adta át rendeltetésének dr. Luczai Zoltán, a BAV vezérigazgatója. Az izlésesen berendezett áruház 6,5 millió forintos árúkkal — a bútorkat, a lakberendezési tárgyak mellett nemesfémű készítményekkel — fogadta vásárlóit. Az új üzlet — a tervek szerint várhatóan 18 millió forintos forgalommal zárja az idei esztendőt.

Lódzi küldöttség Csongrád megyében

A lengyelországi Lódból tanácsi küldöttség érkezett Szegedre, Wasilewski Kazimierznek, a megyei tervezőbizottság elnökének vezetésével. A küldöttség tagjai: Stanislaw Michalak, a szervezési, jogi és káder irodájának igazgatója és Stepanik Bogomil, a lódzi városi hivatal pártbizottságának első titkára.

A delegációt tegnap, kedden a megyei pártbizottságon fogadta dr. Komocsin Mihály; az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a Csongrád megyei pártbizottság első titkára. Szabó Sándornál, a megyei tanács elnökénél ugyancsak látogatást tettek. A délutáni órákban az Ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkot, majd a balástyai Móra Ferenc Ter-

melőszövefkezet gyümölcsösét és szőlőjét tekintették meg.

A lódzi tanácsi küldöttség többnapos látogatása során tanulmányozza a tanácsi tervezés rendszerét és módszerét a megyei tanácsnak és szerveinek munkáját, illetve az igazgatási, hatósági tevékenység egyszerűsítéséről és korszerűsítéséről tájékozik. Ennek során a delegáció tagjai ellátogatnak Makóra és Kiszomborra. Üzemlátogatás keretében ismerkednek a vásárhelyi Porcelángyár és a Fémipari Vállalat munkájával, tervezési gyakorlatukkal. Tájékoztódnak továbbá Szeged megyei város életéről, fejlesztésének eredményeiről és a tervekéről, illetve megtekinthetik a megyeszékhely nevezetességeit.

Nemzetközi konferencia

Huszonhárom ország csaknem száz állatorvosának részvételével megkezdődött kedden Budapesten a Nemzetközi Állategészségügyi Hivatal európai regionális bizottságának IX. konferenciája. A háromnapos esemény az állatorvosok immár 56 esztendő óta nemzetközi együttműködésének egy újabb állomása, amelyen áttekinthetők azokat az európai — sőt más kontinensbeli — járványgócokat, amelyek esetleges terjedése az egyébként járványmentes országok állatállományát is pusztíthatja. A szakemberek egyúttal beszélgetnek a betegségmegelőzés legújabb eredményeiről. Az Állatorvostudományi Egyetem dísztermében megkezdődött konferencián Denev Lajos mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes közönlötte a konferencia résztvevőit. (MTI)

A munkapadtól a vezérigazgatóig (3.)

A túlszabályozás délibábjai

Utaltunk már rá, hogy a túlméretezett, sok lépcsős vállalati belső irányítási rendszerben (amely tehát tagoltságában, teljesítményében és bonyolultságában nagyobb, mint amekkorát a fejlesztés, termelés, forgalmazás nagyságrendje, tagoltsága, bonyolultsága megkíván, amely nagyobb, mint például, amit a hazai iparban a vállalatok közötti munkamegosztás, a kooperáció valóságos szintje szükségessé tesz) nos, ebben a rendszerben egyes szinteken, osztályokon olyan „mechanizmus” aural ki, amely az adott részleg számára — a rend, a fegyelem, az ügymenet zavartalanul, a kooperáció — automatikusan „kitermeli” a feladatokat, sőt: a külön érdekeket is, amelyek nem feltétlenül esnek egybe az egész vállalati kollektíva érdekeivel. Nézzünk most erre egy-egy érdekes, és eléggé általánosítható esetet.

1.

Sok helyen a rendtartáshoz tartozik, hogy a szállítási osztály csak akkor vállal fuvarát a raktárnak, műhelynek, ha azok 72 órával előbb átküldték a megrendelést. Ez az előrelátás egyfelől valóban nem hasznatlan, hiszen így jut idő a legfontosabb szállítások kiválasztásához, a fuvarok összeházasítására, tehát a szállítóképesség legkedvezőbb kihasználására. Másfelől azonban az előrelátás a vállalat valamennyi részlegét arra készíti, hogy megrendeléseiket a hét minden napjára előre leadják, hiszen ebben a rendszerben könnyebb lemondani, mint megszerezni a kapacitást. A rendszer tehát végül is alkalmas arra, hogy a szállítóképesség kihasználását optimalizálja. E rendszer merev alkalmazása anélkül, hogy a megrendelőket is érdekeltté tennék a kapacitás optimalizálásában, s csak utasítják azokat, valójában csak a szállítási osztály munkáját könnyíti meg: 72 órával előbb elkészíthetik a beosztást, sohasem kell kapkodniuk, s ha valahova, ahol nem szölk idejében, nem jut kapacitás, a felelősség nem őket terheli. A kapacitást azonban a rendszerrel nem lehet optimalizálni, csak formálisan. A szállítóképesség szétosztása a szállítók között, egyszer s mindenkorra, alighanem kedvezőbb kihasználást eredményezne. Ehhez az kellene, hogy a nagyváll-

latokon, trösztökön belül — a belső mechanizmus reformjának első lépéseként — esetleg önálló egységeket hozzanak létre; jogokkal, eszközökkel, kötelezettségekkel és felelősséggel ellátva azokat. Ez a megoldás kivált akkor tűnik ésszerűnek, ha a nagyvállalati központ, s a telephelyek egy része között több mint 100, olykor 200–300 kilométer a távolság.

2.

A „különérdek-mechanizmus”, a túlszabályozott vállalati belső szervezetekben a legtöbb főosztálynál kialakul. Ennek idején például az üzemfenntartási osztályokat, gondnokságokat azért szervezték meg, hogy a termelés foglalkozókat mentesítsék a munkához szükséges apróbb eszközök, segédanyagok, bútorok stb. beszerzésétől, gondozásától, rendben tartásától. Ezek az osztályok tehát kezdetben összegyűjtötték és teljesítették a termelő vagy irányító részleg igényeit, kívánásait. Ma az a helyzet, hogy nem gyűjtik az igényeket, hanem elbírálják. S ha a gondnokság megtakarít a fenntartási költségekből, prémiumot kap.

Nem lehet tehát csodálkozni azon, ha ezek a részleg a keretek elosztását azzal kezdi, hogy félreteszik az év végi megtakarítást. A munkakörülmények javítását szolgáló összeg egy része így válik tehát a gondnokság prémiumalapjává. Az ma már senkinek sem jut az eszébe, hogy az e célra szánt összegeket tulajdonképpen már szükségtelen meg egyszer megspórolni, hiszen ezzel akkor takarékoskodtak amikor a vállalat pénzt elosztották: mire, mennyi jut.

Külön érdeké vált például az is sok helyen, hogy a garázs ne lépje túl a teherautók havi kilométerkeretét. Ezért nem egy helyen megessik, hogy a hónap utolsó napjaiban az árut bérfuvarozóval szállítják, mert a garázs nem ad kocsi. A bérfuvar ugyan költségtöbblettel jár, de az eltűnik a vállalati általános költségek között (eddig legalábbis eltűnt), a garázs viszont jogosult lesz a prémiumra.

Nemcsak egyszerűbb lenne a vállalati élet, az ügyintézés, hanem csökkentene a termelési költségek is, ha például a telephelyek vezetője rövid úton eldönthetné, hogy ha elromlik egy berendezés, van-e ideje megvárni a köz-

ponti TMK javítóit, vagy inkább külső javítókra bízva. Vagy, ha a raktár szabadabban rendelkezhetne — a raktáros oszthatná be — a szállítóeszközökkel, vagy legalábbis azok egy részével.

3.

E példákat persze a teljeség igénye nélkül, csupán a kialakult helyzet értékelésére hoztuk fel, hogy nyomába eredjünk annak: a túlzott ügyviteli, irányítási centralizáció hol, miben, mennyire képes hátráltatni a rugalmas, gyors, ésszerű munkát, gátat vetve a kezdeményezőkedvnek, soványítva a felelősséget a végrehajtás szintjein. Pont azokat az értékeket szorítva ezzel a háttérbe, amelyekre a következő években — de már ma is — a legnagyobb szükség van.

Igaz, az 1980-ban életbe lépett intézkedések és az új szabályozás után számítani lehet arra, hogy a vállalatok az eredményes gazdálkodás érdekében minden lehetséges tartalékot igyekeznek majd kiaknázni. A vállalatokra nehezedő gazdasági kényszer eddig valóban nem volt akkora, hogy saját vezetési, ügyviteli stílusukat és intézményrendszerüket is kritika alá vegyék. Várható, hogy a következő időszakban az ebben rejtő tartalékok felkutatása is szükségesnek mutatkozik majd a vállalatok szemében.

Ahol a számításoknál gondolnak arra, hogy saját belső mechanizmusuk milyen hatással van az eredményességre — például az új gyártmányok átfutási idejét, a beszerzés átfutási idejét, a piaci információk hasznosításának sebességét, vagy az újítások, javaslatok, kezdeményezések elbírálásának időtartamát is elmeleve — ott aligha marad kétség afelől, mi az igazi jelentősége egy nyitott, rugalmas, teljesítményre — nemcsak az ellenőrzésre) orientált, a reálfoolyamatok nagyságrendjével összehangolt belső intézményrendszernek.

Lehet-e ezt várni, szükséges-e mindenütt elvégezni ezt a számvetést — arról érdemes lenne szélesebb körben is véleményt cserélni, a korlátozott vállalati vezető szakemberekkel, szakmunkásokkal, műszakiakkal, közzgazdászokkal: várják a véleményeket.

Gerencsér Ferenc

(Vége.)

Készülődés a BNV-re

Az idén a legutóbbinál valamivel több, mintegy 2800 négyzetméter fedett és szabadtéri kiállítási területen az újdonságok tömegét tárják az őszi BNV látogatói elé a nehézipari ágazat vállalatai, szövetkezetei — mondotta keddi sajtótájékoztatóján Molnár Zoltán, a Nehézipari Minisztérium kereskedelmi főosztályának vezetője. Megismertetésük érdekében sok hasznos gyakorlati tanácsot is szolgálnak az érdeklődőknek.

A vegyipari újdonságok hosszú sorát példázzák a vízzel hígítható alapozó- és zománccfestékek, újabb PVC-padlók, a műanyag és a szőnyeg elektromos feltöltődését megakadályozó tisztítószerek, az olasz kooperációban gyártott Fortecolor—II. színes negatívfilmek és gazdag választékban új kozmetikai cikkek.

Az alkalmazástechnikai bemutatókon nagy teret szentelnek az anyag- és energiatakarékosságnak. A Magyar Szénbányászati Tröszt arról ad tájékoztatást, hogy a lakosság számára kiállított szénbányászatunk megújulására.

A csehszlovák fogyasztási cikkek gyártó ipar jó néhány újdonságát, négy nagy külkereskedelmi vállalat vonultatja fel az őszi BNV-n

— mondotta keddi sajtótájékoztatóján Ludovít Priece, Csehszlovákia budapesti nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa. Várhatóan a Motokov külkereskedelmi vállalat bemutatója lesz az egyik leglátogatottabb kiállítási terület, amelyen a továbbfejlesztett S 105, S 120 L, s az S 110 L-coupe személygépkocsit tekinthetik meg az érdeklődők. Ezek már 1981. évi típusok, amelyekből előreláthatóan már augusztusban megkezdik a szállítást.

Az Omnia külkereskedelmi vállalat az autóturistáknak ajánl propán-bután gáspalackkal működtethető kempinggázrezszoákat, asztali és függőlámpát, továbbá hőszugárzót is. Divatos cipőkülönlegességet, kesztyűket hozott a vásárra a prágai Exico részvénytársaság. Az ajánlatot kiegészíti a Praoexport külkereskedelmi vállalat, az irodafelszerelés és apró cikkek bemutatójával.

Ezúttal is igényes áruválasztékkal jelenik meg Lengyelország az őszi BNV-n — jelentette be Jan Likowski, a Lengyel Külkereskedelmi Kamara magyarországi képviselője, a lengyel kollektív kiállítás igazgatója keddi sajtótájékoztatóján.

Hét külkereskedelmi vállalat mutatja be exportkinálatát, a kozmetikumoktól a bútorkig több ezer féle fogyasztási cikket, köztük olyan újdonságokat, amelyek várhatóan megnyerik a magyar közönség tetszését. Ilyen lesz például az amerikai licenc alapján gyártott színes televíziós készülék, a Budapesten első ízben bemutatásra kerülő Merkury házi sztereo „rádióközpont”, s az eddig kizárólag tőkés exportra gyártott Rubens bútorgyártás.

Vendégelőadó az NDK-ból

Siegfried Lehmann, a Német Szocialista Egységpárt Központi Bizottságának lektora, az NDK Szabvány- és Mérésügyi Hivatalának alnöke az MSZMP és a NSZEP közötti előadócseré keretében tegnap, kedden Szegedre látogatott. Délelőtt az MSZMP Csongrád megyei Bizottságán dr. Kocz János, a megyei pártbizottság titkára fogadta és tájékoztatta a megye gazdasági, társadalmi, politikai, kulturális és tudományos életéről. Siegfried

Lehmann délután a megyei pártbizottság oktatási igazgatóságán előadást tartott. A Német Egységpárt harca a tudományos és műszaki haladás meggyorsításáért címmel. Ma, szerdán felkeres a hódmezővásárhelyi METRIPOND Mérleggyárat, hogy megismerkedjen az üzem életével, majd előadást tart a vállalatnál az ottani és a város többi üzemében dolgozó műszaki értelmiségiek részére.

Szövetkezeti vezetők megbeszélése

A mezőgazdasági szövetkezeti mozgalom időszerű kérdéseiről tanácskoztak kedden Budapesten a Termelők Szövetkezetek Országos Tanácsa vezetői és a 22 területi szövetség elnökei és titkárai dr.

Czibalmos Béla főtitkár vezetésével. Megbeszélésükön — többek között — értékeltek az árvíz- és belvízkárt szenvedett termelők szövetkezetek helyzetét és megsegítésükkel kapcsolatban a szövetkezeti mozgalom tennivalóit. Megállapították, hogy a károk enyhítésére hozott gyors és határozott állami intézkedések mellett változatlanul szükséges a szövetkezeti mozgalom további összehangolt segítése is. A TOT — egyetértésben az illetékes állami szervekkel — helyesnek és szükségesnek tartja, hogy a károsultakon segíteni kívánó termelők szövetkezetek és szocialista brigádok saját megyéjük területi szövetségeinek jelentsék önkéntes felajánlásukat és vállalásait, illetve pénzügyi nyújtásukat a TOT 218-98055/5 számú egységszámlájára finanszírozzák be.

Kemizálási tanácskozás

Az állattenyésztési hozamok további növelése, a költségek és az energiafelhasználás csökkentése csak úgy lehetséges, ha a vegyipar az eddigieknél jobban figyelembe veszi az állattartó gazdaságok igényeit. Ezt hangsúlyozták többek között kedden, Balatonfüreden az országos állattenyésztési kemizálási napok megnyitó ülésének előadói.

Mintegy négyszáz szakember vett részt a gazdaságos új módszerek ismertetésén, a tartásítás, gyepezés, takarmányozás új eljárásainak összegezésén. Az ismertett kísérletek már mind jól vizsgáltak a nemesvámosi termelők szövetkezetében, amely közös kutatási program alapján vállalkozott a kemizálási szolgálattal való tudományos együttműködésre. (MTI)